

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

ในบทนี้จะกล่าวถึงวิธีการดำเนินการวิจัย ซึ่งประกอบด้วย วัตถุประสงค์ของการวิจัย ประชากร เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

วัตถุประสงค์ของงานวิจัย

เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตภาคกลาง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่

ผู้บริหาร ครู และผู้ปกครองของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมที่ได้รับคัดเลือกนำเสนอผลงานทางวิชาการ เขตภาคกลาง จำนวน 28 โรงเรียน โดยมีเกณฑ์การคัดเลือกโรงเรียนดังนี้

เกณฑ์ในการคัดเลือกโรงเรียน(สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2548: 44)

1. โรงเรียนที่มีนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมอยู่แล้ว
2. ผู้บริหารโรงเรียนมีความมุ่งมั่น และพร้อมรับนโยบายที่จะดำเนินงานโดยใช้โครงสร้างซีท(SEAT Framework)ในการบริหารจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนและการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการบริหารจัดการเรียนร่วมของโรงเรียน
3. โรงเรียนมีจำนวนและประเภทของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเหมาะสมที่จะพัฒนาเป็นต้นแบบ
4. โรงเรียนมีผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วม ซึ่งมีความรู้พื้นฐานทางด้านการศึกษาพิเศษอย่างน้อย 1 คน

5. โรงเรียนที่ได้รับการคัดเลือก โดยศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา/จังหวัด ร่วมกับ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

6. โรงเรียนที่ได้รับการคัดเลือกต้องกระจายอยู่ทุกจังหวัด ๆ ละ 2 อำเภอ อำเภอละ 1 โรงเรียน สำหรับสี่จังหวัดชายแดนภาคใต้ คือ ยะลา ปัตตานี นราธิวาส และสงขลา ให้จัดทุก อำเภอ ๆ ละ 1 โรงเรียน

เงื่อนไขความสำเร็จ โรงเรียนต้องมีการดำเนินการภายใต้เงื่อนไข (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2548: 44) ดังนี้

1. ได้รับการสนับสนุนและความร่วมมือในการดำเนินงานจากทุกลักษณะของการ ประสานความร่วมมือกัน
2. กำหนดวิสัยทัศน์ ยุทธศาสตร์ แผนงาน โครงการและประชาสัมพันธ์ให้บุคลากรและ ผู้เกี่ยวข้องทุกคนทราบ
3. บริหารจัดการเต็มรูปแบบโดยใช้โครงสร้างซีท (SEAT Framework) และ โรงเรียนเป็นฐาน
4. ได้รับความรู้ และการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

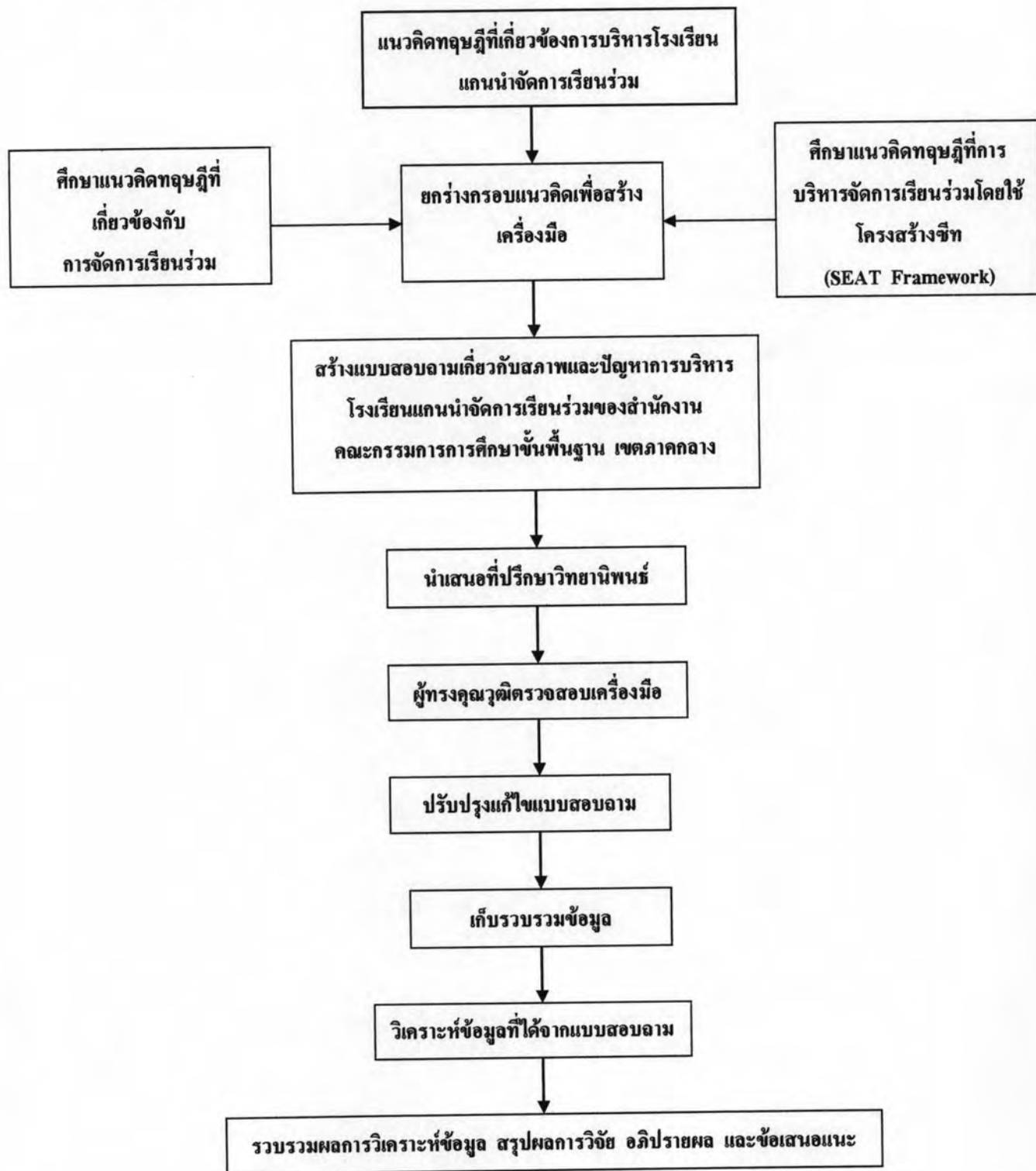
ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกเป็น

1. ผู้บริหาร ได้แก่ ผู้อำนวยการ หรือ รองผู้อำนวยการ ของโรงเรียนแกนนำการจัดการ เรียนร่วมที่ได้รับคัดเลือกเสนอผลงานทางวิชาการ เขตภาคกลาง จำนวน 28 คน
 2. ครู ได้แก่ บุคคลซึ่งปฏิบัติหน้าที่สอน และมีประสบการณ์ในการสอนเด็ก ทั้งเด็ก ปกติและเด็กพิเศษที่ได้เข้ามาเรียนร่วมกันในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมที่ได้รับคัดเลือก นำเสนอผลงานทางวิชาการ เขตภาคกลาง จำนวน 312 คน
 3. ผู้ปกครอง ได้แก่ ตัวแทนผู้ปกครองที่ได้เข้าร่วมเป็นคณะกรรมการสถานศึกษา ของ โรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมที่ได้รับคัดเลือกเสนอผลงานทางวิชาการ ของสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตภาคกลาง จำนวน 54 คน
- รวมประชากรที่จะศึกษาทั้งสิ้น 394 คน จากโรงเรียนแกนนำ 28 โรงเรียน

**หมายเหตุ: รายชื่อโรงเรียนทั้ง 28 โรงเรียนในภาคผนวก

การสร้างเครื่องมือในการวิจัย

แผนภูมิ 3 แผนผังการดำเนินการวิจัย

1. ศึกษาเอกสาร ตำรา หนังสือ บทความและงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานโรงเรียน และการจัดการเรียนร่วม

2. กำหนดกรอบแนวคิดของการศึกษาวิจัย โดยยึดกรอบการบริหารจัดการเรียนร่วมโดยใช้โครงสร้างซีท (SEAT Framework) ของ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นหลักซึ่งครอบคลุมองค์ประกอบ 4 ด้านดังต่อไปนี้ คือ

1. S – Students (นักเรียน)
2. E – Environment (สภาพแวดล้อม)
3. A – Activities (กิจกรรมการเรียนการสอน)
4. T – Tools (เครื่องมือ)

3. ขร่างแบบสอบถามให้ครอบคลุมกรอบแนวคิดที่กำหนด รวมถึงการนำปัญหาที่ได้จากการวิเคราะห์มาเป็นกรอบในการสร้างแบบสอบถาม ในการจัดทำเครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้กรอบโครงสร้างซีท (SEAT Framework) เป็นหลัก และได้เรียงข้อคำถาม ตามภารกิจของโรงเรียนหรือสถานศึกษาตามหลักวิชาการบริหารการศึกษา ในเรื่องขอบข่ายงานการบริหารในโรงเรียนนั้น โดยยึดหลักตามที่กำหนดในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 มาตรา 39 ดังนี้

1. การบริหารวิชาการ
2. การบริหารบุคคล
3. การบริหารงบประมาณ
4. การบริหารทั่วไป

4. นำแบบสอบถามที่สร้างเรียบร้อยแล้ว เสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณาแก้ไขปรับปรุง

5. นำแบบสอบถามที่ผ่านการพิจารณาของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์นำเสนอผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 6 ท่าน เพื่อตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาและความเหมาะสมในการใช้ภาษา ได้มีเกณฑ์การคัดเลือกผู้ทรงคุณวุฒิ ดังนี้

1. เป็นนักวิชาการที่มีความรู้ในด้านการบริหารการศึกษาหรือการจัดการเรียนร่วมเป็นอย่างดี จำนวน 2 ท่าน
2. เกี่ยวข้องกับนโยบายในการจัดการเรียนร่วมจำนวน 2 ท่าน
3. เป็นผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วมจำนวน 2 ท่าน

จากเกณฑ์การคัดเลือกได้รายนามผู้ทรงคุณวุฒิดังต่อไปนี้

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐนิภา คุปรัตน์
อาจารย์ประจำภาควิชาภาษาไทย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2. อาจารย์สุวิทย์ สุพัฒนานนท์
ผู้อำนวยการสถานศึกษา โรงเรียนวัดด่านสำโรง
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สมุทรปราการ เขต 1
3. อาจารย์ผ่องศรี สุรัตน์เรืองชัย
นักวิชาการสำนักงานบริหารงานการศึกษาพิเศษ
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ
4. อาจารย์ยุวดี กังสาด
นักวิชาการสำนักงานบริหารงานการศึกษาพิเศษ
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ
5. อาจารย์พะโยม ชินวงศ์
ผู้อำนวยการโรงเรียนโสตศึกษา จังหวัดนครปฐม
6. อาจารย์นระรงค์ ชาวเพชร
ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดปราจีนบุรี

6. นำแบบสอบถามที่ผ่านการพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ มาสรุปรวบรวมข้อเสนอแนะ แล้วนำมาพิจารณาแก้ไขร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ อีกครั้งหนึ่ง

7. ดำเนินการจัดพิมพ์แบบสอบถามที่แก้ไขแล้วฉบับสมบูรณ์
8. นำแบบสอบถามไปใช้กับกลุ่มประชากร

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มี 2 ชุด คือ

1. แบบสอบถามสำหรับผู้บริหาร โรงเรียน และ สำหรับครู
2. แบบสอบถามสำหรับผู้ปกครอง แบ่งออกเป็น

เครื่องมือชุดที่ 1 คือ แบบสอบถามสำหรับผู้บริหารโรงเรียน และ สำหรับครู มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

แบบสอบถามสำหรับผู้บริหารโรงเรียน 1 ชุด แบ่งออกเป็น 4 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพ และข้อมูลทั่วไป ของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ(Checklist) และปลายเปิด(Open-ended) จำนวน 9 ข้อ

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของโรงเรียน ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ(Checklist) และปลายเปิด(Open-ended) จำนวน 6 ข้อ

ตอนที่ 3 สอบถามเกี่ยวกับสภาพการบริหารโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมที่ได้รับการคัดเลือกนำเสนอผลงานทางวิชาการ ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตภาคกลาง ในลักษณะการบริหารโดยใช้โครงสร้าง ซีท (SEAT Frame) ได้แก่ นักเรียน(S-Student) สภาพแวดล้อม(E- Environment) กิจกรรมการเรียนการสอน(A - Activities) และเครื่องมือ(T - Tools) ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ(Checklist) และปลายเปิด (Open-ended) จำนวน 49 ข้อรายละเอียดมีดังนี้

ด้าน S – Students จำนวน 3 ข้อ ประกอบด้วยข้อ 18, 19 และ 21

ด้าน E – Environment จำนวน 5 ข้อ ประกอบด้วยข้อ 34, 35, 36, 37 และ 38

ด้าน A – Activities จำนวน 24 ข้อ ประกอบด้วยข้อ 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 20, 29, 30, 31, 32, 33, 39, 40, 41, 48 และ 49

ด้าน T – Tools จำนวน 17 ข้อ ประกอบด้วยข้อ 1, 2, 3, 4, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 42, 43, 44, 45, 46 และ 47

ตอนที่ 4 สอบถามเกี่ยวกับปัญหาการบริหารโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมที่ได้รับการคัดเลือกนำเสนอผลงานทางวิชาการ ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตภาคกลาง ในลักษณะการบริหารโดยใช้โครงสร้าง ซีท (SEAT Frame) ได้แก่ S-Student (นักเรียน) E- Environment (สภาพแวดล้อม) A - Activities (กิจกรรมการเรียนการสอน) และ T – Tools (เครื่องมือ) ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ(Checklist) และปลายเปิด(Open-ended) จำนวน 4 ข้อ

แบบสอบถามสำหรับครู 1 ชุด แบ่งออกเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพ และข้อมูลทั่วไป ของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ(Checklist) และปลายเปิด(Open-ended) จำนวน 9 ข้อ

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับสภาพการบริหารโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมที่ ได้รับการคัดเลือกนำเสนอผลงานทางวิชาการ ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตภาคกลาง ในลักษณะการบริหารโดยใช้โครงสร้าง ซีท (SEAT Frame) ได้แก่ S-Student (นักเรียน) E- Environment (สภาพแวดล้อม) A - Activities (กิจกรรมการเรียนการสอน) และ T - Tools (เครื่องมือ) ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ(Checklist) และปลายเปิด (Open-ended) จำนวน 49 ข้อรายละเอียดมีดังนี้

ด้าน S – Students จำนวน 3 ข้อ ประกอบด้วยข้อ 18, 19 และ 21

ด้าน E – Environment จำนวน 5 ข้อ ประกอบด้วยข้อ 34, 35, 36, 37 และ 38

ด้าน A – Activities จำนวน 24 ข้อ ประกอบด้วยข้อ 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 20, 29, 30, 31, 32, 33, 39, 40, 41, 48 และ 49

ด้าน T – Tools จำนวน 17 ข้อ ประกอบด้วยข้อ 1, 2, 3, 4, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 42, 43, 44, 45, 46 และ 47

ตอนที่ 3 สอบถามเกี่ยวกับปัญหาการบริหารโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมที่ ได้รับการคัดเลือกนำเสนอผลงานทางวิชาการ ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตภาคกลาง ในลักษณะการบริหารโดยใช้โครงสร้าง ซีท (SEAT Frame) ได้แก่ S-Student (นักเรียน) E- Environment (สภาพแวดล้อม) A - Activities (กิจกรรมการเรียนการสอน) และ T - Tools (เครื่องมือ) ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ(Checklist) และปลายเปิด (Open-ended) จำนวน 4 ข้อ

เครื่องมือชุดที่ 2 คือ แบบสอบถามสำหรับผู้ปกครอง มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

แบบสอบถามสำหรับผู้ปกครอง 1 ชุด แบ่งออกเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพ และข้อมูลทั่วไป ของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ(Checklist) และปลายเปิด(Open-ended) จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับสภาพการบริหารโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมที่ ได้รับการคัดเลือกนำเสนอผลงานทางวิชาการ ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตภาคกลาง ในลักษณะการบริหารโดยใช้โครงสร้าง ซีท (SEAT Frame) ได้แก่ S-Student (นักเรียน) E- Environment (สภาพแวดล้อม) A - Activities (กิจกรรมการเรียนการสอน) และ T - Tools (เครื่องมือ) ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ(Checklist) และปลายเปิด (Open-ended) จำนวน 30 ข้อรายละเอียดมีดังนี้

ด้าน S - Students จำนวน 2 ข้อ ประกอบด้วยข้อ 10 และ 12

ด้าน E - Environment จำนวน 5 ข้อ ประกอบด้วยข้อ 17,18,19, 20 และ 21

ด้าน A - Activities จำนวน 12 ข้อ ประกอบด้วยข้อ 5, 6, 7, 8, 9, 11, 14, 15, 22, 23, 24 และ 30

ด้าน T - Tools จำนวน 11 ข้อ ประกอบด้วยข้อ 1, 2, 3, 4, 13, 16, 25, 26, 27, 28 และ 29

ตอนที่ 3 สอบถามเกี่ยวกับปัญหาการบริหารโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมที่ ได้รับการคัดเลือกนำเสนอผลงานทางวิชาการ ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตภาคกลาง ในลักษณะการบริหารโดยใช้โครงสร้าง ซีท (SEAT Frame) ได้แก่ S-Student (นักเรียน) E- Environment (สภาพแวดล้อม) A - Activities (กิจกรรมการเรียนการสอน) และ T - Tools (เครื่องมือ) ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ(Checklist) และ ปลายเปิด(Open-ended) จำนวน 4 ข้อ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยทำหนังสือถึงบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพื่อทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูล และขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามเพื่อการวิจัยส่งไปยังโรงเรียนต่าง ๆ ที่เป็นกลุ่มประชากรในการวิจัย
2. ผู้วิจัยจัดส่งแบบสอบถามพร้อมหนังสือบัณฑิตวิทยาลัยไปยังโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมที่ได้รับคัดเลือกเสนอผลงานทางวิชาการ เขตภาคกลาง จำนวน 28 โรงเรียน เพื่อให้ผู้บริหาร ครูและผู้ปกครองที่เป็นกลุ่มประชากรเป็นผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ ลงทะเบียนพร้อมแนบซองคิดแถมปี และเจ้าหน้าที่ของสำหรับส่งแบบสอบถามคืนทางไปรษณีย์ โดยกำหนดเวลาในการส่งแบบสอบถามคืน
3. หลังส่งแบบสอบถามไปแล้ว 7 วัน ผู้วิจัยได้ติดตามขอรับแบบสอบถามคืนจากโรงเรียนที่ยังไม่ส่งแบบสอบถามกลับคืน โดยติดต่อทางโทรศัพท์และขอรับคืนด้วยตนเอง
4. ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามไปทั้งสิ้นจำนวน 394 ฉบับ โดยส่งให้ผู้อำนวยการและรองผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 28 ฉบับ ครู จำนวน 312 ฉบับ และผู้ปกครองจำนวน 54 ฉบับ ได้รับคืน 320 ฉบับ

ตารางที่ 2 จำนวนร้อยละของแบบสอบถามที่ส่งไปและได้รับกลับคืน

ประชากร	ส่งไป	ได้รับคืน		แบบสอบถามสมบูรณ์	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ผู้บริหาร	28	27	96.43	27	96.43
ครู	312	245	78.53	237	75.96
ผู้ปกครอง	54	48	88.89	43	79.63
รวม	394	320	81.22	307	77.92

การวิเคราะห์ข้อมูล

แบบสอบถามที่ได้รับคืน ผู้วิจัยนำมาวิเคราะห์ตามขั้นตอน โดยใช้สถิติดังนี้

1. นับจำนวนและคำนวณค่าสัดส่วนร้อยละของแบบสอบถามที่ได้รับคืนจากประชากร ทั้งก่อนและหลังการติดตาม
2. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยวิธีแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ
3. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของโรงเรียนโดยวิธีแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ
4. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการบริหารงานโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม การวิเคราะห์ข้อมูลนี้วิเคราะห์เรียงตามกรอบการบริหารจัดการเรียนร่วมโดยใช้โครงสร้างซีท (SEAT Framework) ของ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยวิธีแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ โดยมีเกณฑ์การสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล สภาพการปฏิบัติ หากพบว่า สภาพการปฏิบัติเรื่องใดในแต่ละด้านที่มีการปฏิบัติน้อยกว่าร้อยละ 50 ของผู้ตอบแบบสอบถามในแต่ละกลุ่ม จะนำมาเป็นประเด็นในการสรุปผลเพื่อการอภิปรายผล ส่วนในด้านปัญหาการปฏิบัติหากพบว่ามีมากกว่าร้อยละ 50 ของผู้ตอบแบบสอบถามในแต่ละกลุ่มก็จะนำมาเป็นประเด็นในการสรุปผลเพื่อการอภิปรายผล
5. นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปตารางประกอบคำบรรยาย

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ใช้ค่าสถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ การแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ

$$\text{สูตร ค่าร้อยละ} = \frac{\text{จำนวนผู้ที่เลือกคำตอบข้อนั้น ๆ} \times 100}{\text{จำนวนผู้ตอบทั้งหมด}}$$